

SKANDINAVISKE CANADIENSAREN

VECKOTIDNING FÖR SKANDINAVERNA I CANADA.

Löp. No. 131. — Årg. 8.

Redaktör och utgivare:
EMANUEL CHILÉN.

WINNIPEG, MAN. 15 FEBRUARI 1894.

Redaktionsbyrå och kontor:
181 Rupert street east, Winnipeg.

No 7. — Lösn. 5 Cts.

ANMALAN.

"Skandinaviske Canadiensaren"

ENDA SKANDINAVISKA VECKOTIDNINGEN I CANADA.

har nu öfver ett år existerat som veckotidning. Den har under denna tid rönt mycket uppmuntran o sympati från landsmännens sida samt fått röna många prof på deltagande. Fastän liten och obetydlig har den haft sin plats att fylla nemligen att söka vara ett organ för de öfver hela Canada kringströdda Skandinaverna. Vi äro glada omänna, att från och med detta nummer blir tidningen större både i längd och bredd, så att det krafvet om tidningens storlek är härigenom tillsvadade afhjelp.

En intressant Foljetong tager med detta nummer sin början. Tidningens tendens blir densamma hädanefter som förut, nämligen fullkomligt själfständig, fritt från alla partier, vare sig i ett eller annat afseende. Den vill sträffa efter att än mer söka fylla sin plats som organ för Skandinaverna i Canada.

"SKANDINAVISKE CANADIENSAREN" är det bästa Amnonsorgan för Skandinaverna i Canada ty den räknar tusentals läsare bland våra landsmän.

Vi våga därför innesluta vår tidning i landsmännens välvilja och uppmuntran, ty detta skall beömda oss att söka göra tidningen mer gedigen och innehållsrik.

Från och med NU till den

1 JANUARI 1895

erhålles tidningen för

\$1.50.

SE HIT!

Prenumeranter till "Skandinaviske

Canadiensaren" erhålla så godt som

gratis

ett SVENSKT-ENGELSKT och ENGELSKT-SVENSKT

LEXIKON.

Boken, som är bunden i vackert godt band, innehåller ej mindre än 773 sidor med det fullständigaste ordförrådet öfver de båda språken.

För endast

\$2

erhålles detta Lexikon och "Skand

Canadiensaren" till 1895.

Försumma ej detta frikostiga anbud, hvarigenom Ni kan erhålla en värdefull bok till obetydligt pris. Tillfället varar endast en kort tid

Nu är rätt tiden inne att
PRENUMERERA!

WINNIPEG I NOV. 1893.

REDAKTIONEN.

SVERIGES FANA.

Du unga slägt! Slå fanan ut!
Låt vinden hvirvla i dess knut!
Hon är ditt fosterlands symbol,
Är fortids minne, framtidens mål!
Hon lyser som
En tid som flytt,
Hon siar om
En bragd på nytt.
Du Sveriges son, slå fanan ut,
I den du segra skall till slut!

Hon är ditt land! Hvarthän du går
Dess duk dig bär till Sveriges vär!
Du hör din egen granskogs gök,
Du ser din egen stugas rök,
Din qvarn som mol
Vid elfvens fall,
Och sön lagssol
På kyrkqvall! —
Då märker du med blick i brand,
Att Sveriges fana är ditt land!

Och hvarje bragd, en fortid gett
Af svärshugg eller vis mans vett,
Hvart kampens eller fredens död
Är ock i Sveriges flagg en våd.
Hvart modans tag
I by och borg,
Vårt jubels dag
Och Lützens sorg.
Allt står der sömndadt, stort och smått,
I Sveriges fanas gult och blått.

Och folkets stora, tysta kraft,
Som öds vid plog och lieskaft,
Som pröfvats under slit och svält
Och aldrig svikit när det gått!

Som orpnitt fatt
Med hårdför hand
I grufvans natt,
Vid ässjans brand —

Vårt folk vid fjord och insjövik
Gaf Sveriges flagg dess bästa fik.
Den tid är död, då pik och lans
Drog Sveriges namn till makt och glans!

I snillet och i flitens spår
Vi hinna fram dit svärd ej när,
Hvar teg som vänds,
Hvar bygd som bryts,
Hvar ton som tänds,
Hvar dikt som knyts,

Hvart hugg som gör en sanning fri,
Vår storhet slumrar deruti.

Och när en dag den Saga fods,
Då folk motfolk till handslag möts,
Då folk vid folk, en samlad verld,
Går fram i ljusets ledungsfärd,
Gör helt din pligt,
Du unga slägt,
I död och dikt
Och oforskräckt,
Att nu som förr i striden må
Främst Sveriges fagra färger stå.

SOLSKEN OCH HELSA.

Intet ljus kan mäta sig med dagsljuset. Då emellertid människorna behöfva ett eller flera slags konstgjorda ljus, bör man aldrig glömma att lampor och gaslåg förstå det kostbara, för lifvet nödvändiga syret och frambringar den giftiga kolsyre gasen. Ju starkare lågan är, desto mera syre förbrukar den och desto nödvändigare behöfves en god ventilation. Blott fyra procent kolsyra i sofkanmaran är nog för att skada helsen och det kan därför icke nog varnas för den skadliga vanan, att låta ljus brinna hela natten. Dertill kommer än vidare, att det är långt me-

ra uppfriskande och välgörande att sofva i mörker än vid ljus, antingen detta är naturligt eller konstgjordt.

Solsken är nödvändigt för så väl djur som växt lifvet, om det skall kunna trivas. Allredan de gamla Romarne kände till solskenet goda inverkan på helsen. De hade därför på sydsidan af deras boningshus terasser på den solbelysta sidan, hvarest de kunde spatsera eller sitta och på en gång njuta af den friska luften och de goda verkningarna af solskenet. Vår tids läkare bestyrka likaledes solskenet inflytelse vid sjukdoms tillfällen, isynnerhet vid lungso. I denna förskräckliga sjukdoms första stadium är t. ex. en sjöresa ett nästan säkert botemedel. Till och med i ett land med ostadigt och omväxlande klimat har uppehållandet i solskenet en afgjord god inverkan på nervösa och svaga personer, likaledes efter en lång och hård sjukdom.

Folk, som en längre tid arbetar nere i jorden, uppnår högst sällan en hög ålder, och i regeln hafva dessa en bräcklig konstitution. Det är ock en känd sak, att kaserner, i hvilka der icke intränger mycket solsken; heller aldrig äro helsosamma uppehållsorter. Erfarenheten har ändtligen lärt oss, att i tider af smittosamma sjukdomar, blifva de hus, som äro utsatta för middagssolens påverkan, mera förskonade för smittan än de, som ligga i skuggan.

Af det här anförde framgår, att man vinter och sommar både i boningsrummen och i det fria, bör sträffa efter, att vara så mycket utsatt för solens verkningar som möjligt. Solskenet är en kraftkälla för ungdomen och en sann lifsbetingelse för ålderdomen.

(Kr. Talm.)

Fria Ord.

(Denna afdelning står öppen, i mån af utrymme och halt, för bref, som kunna intressera större allmänhet. Inskändare måste dock ovilkorligen delgifva red. namn och adress fullständigt, men kan bifoga "märke" att sätta under meddelandet.)

Nya Stockholm den 7 feb. 1894

Red. af Canadiensaren!

Om ni vill vara af den godheten att i eder ärade tidning lemna rum för följande, skulle jag vara oändligt tacksam, inte precis för att jag har mycken skrifklåda, ty sådan äro säkerligen ock de andra Stockholmsborna ganska fria från, eftersom det så sällan synes något i tidningarna härifrån. Den öfriga världen torde kan-ke tro, att här måtte vara mycket ödsligt och dött, men jag skall omtala för dem, som tro så, att de äro grundligt lurade. Att det är litet med pennningar, det får vi nog känna vid lite hvar, men det oaktadt så är det ganska lifligt och rörligt. Största delen af folket här synes må godt, äro nöjda och välmående och rätt många hafva ganska trefliga hem både in och utvändigt samt mycket god mat. Det jag nu särskildt ämnade berätta om var gårdagens händelser och röra sig om vår bästa skid- och kälkbacke. Jo, "de" ja "fettisdagen" igen, och efter gammal sed samlades en stor del af Stockholms ungdom på nämnda backe med skidor och kälkar jemte en egendomlig (amerikansk), men ända-

inåsenlig släde med namnet "tohoggan", som med obeskriflig fart fraktade 6 a 7 personer hvar gång nedför backen. Ja, ett hurrande lif var det. Att man då och då gjorde kullerbyttor, och det så att snön yrde omkring ågon, öron och alla lemmar och man höll på att tappa andan, var väl icke underligt. Dock, det gick bra från början till slut så att inget olycka hände. Af dem, som förtjente beröm för sin akieklighet att stå på skidor nedför backen, märktes hrr Palmqvist, Lindgren, Erikson och underteknad, som höll på att taga första priset. Och som de tefeste af dem som voro närvarande äro äkta jämtlångingar, d. v. s. "böcker, som ha" komme till i Jemtland å lertsarittne på skibejnom där, så kan föll ökensomhåls första, atte' ma' e' bra till å ranback". Emellertid gick det, som sagt, bra. Bland annat som "bidrog att göra dagen angenäm var hr och fru Lindvalls närbelägna hem, der vi trenne gångrer stärktes med mat och dryck, musik och konfekt. Och som vi veta, så hör det till regeln att man på "fettisdagen" skall äta sju gånger, och då gäller det att raska på. Och hvad som då är på tapeten, är ju ärtvälling och fetkans m. m. m. Väderleken var den härligaste man kunde önska, två a tre gr. kallt och 10-15 le lungt.

Den 10 feb. Nu ha vi ruskväder, stormigt och kallt; det började i går natt. Annars har denna vinter varit ovänligt fin.

Den 16 feb. skall väljas riksdagsman för Campbell i Whitewood distriktet, och vi ha under de sista veckorna ofta haft besök af hrr embetsjägare till ofvannämnda plats och alla lofva naturligtvis att arbeta för vårt bästa.

Som emellertid många Stockholmsbor känna sig gröna i engelska språket, så ha vi upprättat en engelsk skola med hr C. K. Henrikson som lärare. Skolan hålles två gånger i veckan på tvenne olika platser, nämligen hos E. Palmqvist och Axel von Holstein.

Får nu sluta med en vänlig hälsning till jämtlångingar och alla andra längingar samt särskildt till redaktörer och tidningskrifvare, att de skola uppfylla tidningarna så litet som möjligt med sådant, som uppeldar till strider och källblande, hvilket allt för ofta varit fallet med våra svenska Winnipegs-tidningar.

Högaktningsfullt

Sven E. Svedberg.

Winnipeg, 9th February 1894.

Dear Sir:

In answer to a letter from Mr. D. W. Schunk of St. Anne appearing in the "Manitoba Free Press" of February 8th, I am pleased to say that both Federal and Local Governments are doing all they can to give practical Dairy instruction this summer. If in any district, of the Province ten or twelve farmers will agree to supply milk and attend meetings and let us know, we will send a man to give said instruction for two or three days. He will bring with him a Cream Separator, Churn, Butter-worker, etc.

JOHN HETTLÉ,
President Dairy Association

CANADA NYHETER.

— Guvernören för Prince Edward Island, Carvell, afled i går.

— Herr C. W. N. Kennedy valdes i går enhälligt till stadsfullmäktig för ward 1, Winnipeg.

— Dominion Parlamentet har kallats att sammantråda i Ottawa den 15 mars.

— En större eldsvåla rasade i Brandon den 9 dennes och förstörde för omkring \$50,000.

— Grand Trunk jernvägen har ingått kontrakt att transportera 400,000 tons stenkol åt Cleveland och Boston firmorna.

— Rev. Doktor Douglas, en af Canada Methodist kyrkans förnämsta män, afled i Montreal i lördags.

— De två italienare som lagförts i Grenfell, Assa, för mord på en landsman, förklarades i lördags af juryn skyldiga och dömdes af domaren att hängas den 10 maj.

— Harar förekomma i stor myckenhet denna vinter i Edmonton distriktet. Det lär vara endast hvart sjunde år de förekomma så talrika.

— Härom dagen blefvo tvenne fruntimmer anfallna af en mans person å Assiniboine st. i Winnipeg, men efter ett slag på näsan med en bok, tog han till benen.

— Officiella rapporter om nyligen hållna röstningar för och emot prohibition i provinsen Ontario, utvisar att 192,487 röstade för och 110,756 emot prohibition. Majoritet 81,780.

— Unge möns kristliga föreningars årsmöte afslutades i söndags. Det hade besökts af 117 delegerade från hela Canada samt från Staterna.

— Skottarnes nationalspel "curling" är nu dagens lösen i Winnipeg och täflande från när och fjerran hafva infunnit sig för att deltaga i "the bonspiel".

— Den unga qvinnan, hvilken för några dagar sedan skänkte lifvet å ett barn uppå tåget, har nu lemnat emigrant huset i Winnipeg, hvarest hon vårdats, och afrest till Nanaimo.

— En amerikanare, H. A. Hackett, har arresterats i Winnipeg på arklagelse af myndigheterna i Farmington, Main, att ha tagit värdepapper, som voro lemnade honom i förvar och försökt att afyttra desamma.

— Hvarför jag är en "bachelor" (ungkarl) är en fråga, på hvilken tidningen "Moosomin Spectator" önskar svar af alla sådana personer inom Manitoba och N. W. T. För bästa svaret betalar tidningen \$5.00.

— Manitoba regeringens åkerbruksdepartement meddelar att föregående år voro öfver 1 miljon acres besädda med hvete, mot 876,000 1892. Totalsumma af acres besädda utgjorde 1892 1,341,270 och 1893 1,555,262.

— Abraham Horst, en 16årig son till Isaac Horst i närheten af Bloomingdale, har förfärdigt ett tlecke, bestående af 4880 bitar. Han är sjuklig och upptager derfor sin tid med stickning. 32 tlecken äro redan förfärdigade.

— Qvinnornas rösträttsförening inlemnade i tisdags en med hundratals namnunderskrifter försedd petition till Manitoba parlament, begärande att rösträtt skall gifvas qvinnan i likhet med mannen.

— De få kvarlevande buffarne vid Great Slave Lake, långt upp i nordvestra Canada, dödas af indianerna. Det beräknas att endast omkring 300 byfflar återstå och inom kort skola icke de heller finnas till, såvida ingenting göres för att förhindra slagandet.

— Mr. Luxton's nya dagliga tidning "Nor' Western" utkommer nu dagligen. Full med nyheter och väl skrifna redaktionsartiklar har den väl emottagits af allmänheten och hoppas vi den får påräkna dess kraftiga understöd.

— Till ledigvarande riksdagsmannabefattningen för Whitewood distriktet nominerades i lördags i Broadview herrar J. Clementson, Broadview; J. Sumner, Sumner; Allan B. Potter, Montgomery och William T. Clements, Fairmeade. Valet sker den 16 feb.

— Tvenne män Josef och John Munger Leamington både öfver 50 års ålder införpassades i Windsors fängelse den 8 dennes för våldtägtsförsök mot ett dusin flickor, några tillhörande de bättre klasserna i staden och alla under tio år. Ett rättvist straff väntar skurkarna.

— Rapporten från tulluppbörds-mannen i Port Arthur visar att under året upptill den 31 december 1893 hafva 794 fartyg anlutit dess hamn, nämligen 574 Canadiska och 220 amerikanska med en total dräktighet af 714,128 tons. Införseln uppgår till \$680,668 värde och utförseln till \$4,311,157 samt tullen till \$75,891.48.

— Kroppen af en mans-person har blifvit funnen i isen i närheten af Rat Portage, Ont., och det antages, att han varit i vattnet innan vinterns inbrott. I hans fickor funnos \$150 i guld och \$1.55 i silfver samt tvenne bagage checks till C. P. R. hvilka rese-efekter lägo i bagage rummet i Rat Portage. Det antages, att det var en resande från Australien, hvilken via Vancouver anlände till Rat Portage sistlidna höst, och att han skulle ha hetat George Ward. Det sista man såg honom före hans försvinnande var, då han från en brygga i närheten betraktade vattenfallen.

— Af Generalhospitalets i Winnipeg rapport framgår, att ett antal af 1,572 patienter under det gångna året vårdats derstädes eller 127 flera än året förut. Af dessa 1,572 voro 1,027 från staden, 394 från andra platser inom Manitoba, 68 från territorierna, 61 från Ontario och resten från British Columbia och Förenta Staterna. 512 operationer ha företagits och dödligheten uppgår till nära 7 proc. Af patienterna voro 1,020 man och 552 qvinnor: 1397 voro protestanter, 124 katoliker och 51 af andra trosbekännelser. Följande antal skandinaver hafva vårdats: 102 svenskar, 79 man, 23 qv. 8 norrmän, 6 " 2 " 14 danskar, 12 " 2 " 82 isländare 32 " 50 " 2 finnar 2 " 0 "

o. s. v. Inkomster för året uppgick till \$37,308.25 och utgifterna till \$33,923.18.